

Elles maten si ells maltracten

Aquest recull de relats neix d'un encàrrec que va fer l'editor i autor Marc Moreno a la filòloga Anna Maria Villalonga, tots dos amants del gènere negre i policíac. Moreno volia un llibre de relats de gènere criminal escrits en català per dones actuals. Villalonga va acceptar el repte i van fer una llista de candidates. El resultat és el tercer títol de Llibres del Delicte: *Elles també maten*.

Les autores, per ordre d'aparició, són: Margarida Aritzeta, Teresa Solana, Carme Torras, Maria Carme Roca, Núria Cadenes, Esperança Camps, Empar Fernández, Susana Vallejo, Susana Hernández, Marta Banús, Laura Diaz-Roig, Mònica Batet i Anna Maria Villalonga.

La llista, com no podia ser d'altra manera, combina o barreja autores consolidades en el gènere –Solana, amb un conte d'humor protagonitzat per l'ambaixador de Catalunya a Madrid, i la seva secretària, deu anys després de la independència– i altres que s'hi posen per primer cop –Camps, que ofereix un relat meta-literari ben trenat sobre el gènere de detectius–; autores amb un currículum de llarg recorregut –Aritzeta, amb una història sobre l'assassinat d'una venedora de l'ONCE investigada per una inspectora que mereix més casos– amb altres que debuten literàriament –Díaz-Roig, una jove periodista explica, a través d'una *alter ego*, una història massa cànida.

Tot i que una de les premisses era el català, la narració de Vallejo –que ens descriu un su-

culent sopar de, podríem dir, la xicotica d'Hannibal Lecter –és originalment en castellà (traduïda per Pep Burillo) i dues autores que escriuen habitualment en castellà ho han fet en català: Fernández (una venjança espontània a cops de casc de moto) i Hernández –una investigació policial sobre un assassinat de dones; en aquest cas, l'esforç d'escriure en català es nota excessivament.

Tots són textos escrits expressament per al recull, tret del de Vallejo –va ser publicat en una revista– i el de Batet, que el tenia en un calaix esperant l'oportunitat. Fidel a la seva flaca per les ciutats amb riu, Batet explica una història de final inquietant no específicament criminal, però això importa poc. La

majoria de contes es tanquen amb un gir final, de fet. Torras presenta un relat de fons científic, amb uns marcapassos a ritme del *Bolero* de Ravel, i Roca ofereix una història amarada de l'amabilitat d'aquell clàssic de Frank Capra, *Arsènic per compassió*.

Amb la venjança de pal de pall narratiu n'hi ha molts, com el de Banús –una nena intenta salvar la seva família a mans d'uns malfactors–, el de Villalonga (sobre una psicotorturadora infantil) i, que em disculpin les dotze autores ja citades fins ara, la perla del recull: *Un mort a la cuina*, de Núria Cadenes. És un conte d'alt nivell perquè amb poques taronges ens serveix moltíssim suc (un drama familiar, la vida en un poble, la relació entre dos periodistes veterans, el funcionament dels mitjans de comunicació i un cas policíac) i també gràcies a uns

diàlegs impecables, un llenguatge precís, un estalvi de recursos ben aplicat, una envejable creació de personatges i un final demolidor.

No és un llibre feminista ni volgudament femení, però dos detalls deixen aquest gust: de les tretze autores, set (majoria simple, doncs) no inclouen l'any de naixement al currículum que encapçala cada relat, una coqueteria innòcua en temps de Google que gairebé és exclusiva de les dones. I el segon detall és que molts dels personatges masculins són maltractadors, uns malparits que es mereixen que elles els maten. Com elles (la majoria absoluta, si més no) es mereixen que les llegiu. I no és una amenaça, però és que aquest recull no és, ni sembla, un accident. *

Anna Maria Villalonga ha fet l'edició dels relats d'aquest recull col·lectiu i també signa un dels contes
JUANMA RAMOS

ELLES TAMBÉ MATEN
Diverses autores
Edició: Anna Maria Villalonga
Editorial: Llibres del Delicte Barcelona, 2013
Pàgines: 207
Preu: 13,95 euros

POESIA RICARD MIRABETE

Els espais de l'addicció

Transsubstanciació de la pluja, del fang o del detergent, en la ronda nocturna barcelonina. Ciutat de fires i d'esports de vanitat, d'oci nocturn i de negocis atents al vaivé de les drogues amb més predicament. Ja només queden sedants, whisky, "munició de plata i potser punteria". D'aquesta manera, Daniel Busquets (Barcelona, 1953) ens presenta l'entramat d'*El clímax*, i ahora construeix un mosaic dels franciradors urbans. És el segon llibre de poemes que publica i forma un díptic amb *La trama perfecta*, també a LaBreu. Si bé les relacions amoroses eren els ingredients del primer, a *El clímax* les motivacions líriques i conceptuals treballen a favor de recrear i reflectir el joc de tensions dra-

màtiques i sociològiques a l'entorn de les addiccions contemporànies: el consum de drogues, els daltabaixos emocionals paupats amb la prescripció mèdica o lúdica adient, els alcohols com a mostra de (de)creixement individual, el sexe afamat, els macrofestivals que expliciten la incomunicació. Tot ben amanit per una imatgeria poètica brillant, que se cenyeix a uns poemes de versos curts i incisius, que practiquen l'acumulació de sensacions inconnexes i esclaten en un fris complet de la Barcelona dels setanta fins a la d'ara. Ai-

EL CLÍMAX
Daniel Busquets
Editorial: LaBreu Barcelona, 2013
Pàgines: 84
Preu: 13 euros

xò sí, sense vernissos artificials ni impostura biogràfica. Hi ha una atmosfera que reprèn l'imaginari de la psicodèlia i de la cultura *beat* però amb un tractament curós i analític. Sense caure en deliris ni al·lucinacions que no busquin l'efecte anhelat: l'anticlímax, la sensació de pau interior i d'amnèsia, l'ataràxia, que en deien els premoderns o els grecs. Hi ha versos que relaten el plaer i el dolor de l'èxtasi, com els dos viatges que anul·len el futur: "Queies. Com la xarxa / d'un cel estupefaent / i el futur d'esquenes." *